

Catalanistes encara, catalanistes sempre

Ningú no dubta que l'Estatut tindrà una votació unànime a Catalunya. La unanimitat no serà trencada ni en aquelles comarques on el catalanisme és menys assaonat. Davant d'aquest moment en què Catalunya es juga el seu esdevenidor i la seva història, tots els catalans s'adonaran de la greu responsabilitat que contreen, i fins aquells que han sentit alguna pruja assimilista, fins aquells que han estat subjugats per la grandesa material, moral i històrica del castellà, no s'atreviran a decretar amb el seu vot la mort del propi idioma, el sacrifici de la pròpia espiritualitat a una espiritualitat forastera. Alguna cosa—n'estem segurs—de molt pregon i de molt íntima es commourà en ells en tals moments. Però encara si l'amor els fallés, la por d'ésser acusats de traïdors en l'esdevenidor pels propis fills, la por d'ésser acusats d'un crim de lesa pàtria, els impulsarà a votar per l'Estatut.

També cal donar per segur que l'Estatut serà acceptat per les Corts espanyoles. Unes Corts liberals i democràtiques no podran negar-se a escoltar la voluntat unànime d'un poble. Seria condemnar-se a l'eixorquia.

Aleshores—es pregunten alguns—la missió del catalanisme històric haurà caducat definitivament? Els partits essencialment catalanistes hauran finit la seva tasca?... L'únic que haurà acabat aleshores, si l'Estatut aprovat satisfà les aspiracions de Catalunya en allò que tenen de més vital i de més insubornable, és la guerra moral que, de la Renaixença catalana ençà fins a la caiguda dels Borbons, els catalans hem sostingut amb l'Estat espanyol. Això sí que s'haurà acabat; i com més ampli sigui l'Estatut per a més temps i potser per a sempre.

Però el catalanisme no solament no haurà acabat la seva missió, sinó que aleshores començarà la seva veritable, la seva fecunda eficiència sobre el poble. L'Estatut no és pas una finalitat, sinó un mitjà; un mitjà, un instrument per a la recatalanització de Catalunya. Si ens acontentéssim amb l'aprovació de l'Estatut i no féssim servir per al nostre redreçament nacional les llibertats que ens hi siguin reconegudes, no solament demostrariem no ésser dignes d'aquestes llibertats, sinó que haviem lluitat, com uns folls, per a una fantasma.

I un poble no es reconstrueix sinó és per mitjà de la seva cultura. Tenir o no tenir una cultura pròpia, una cultura amb característiques racials és la missió d'un poble. Tenir o no tenir una cultura pròpia és la única cosa que diferencia els pobles vivents dels pobles morts. Però fins l'únic record que deixen els pobles en la seva extinció, és el de la seva cultura, com si només haguessin existit per produir-la, com si aquesta hagués estat la seva única missió damunt la terra. El mateix crepuscle d'un poble—i això ho podem veure encara avui en molts pobles orientals, en moltes tribus africanes—és també el llarg crepuscle d'una cultura pròpia.

Però Espanya mateix n'és un exemple aclaparador. Mentre l'Espanya borbònica era oblidada, mentre l'Espanya de Primo de Rivera era davant del món civilitzat, equiparada a un país sudamericà qualsevol, l'Espanya de Cervantes i de Calderón, l'Espanya de Gracian i de Quevedo, l'Espanya dels Velázquez i dels Greco, era, és encara una realitat vital, estudiada i admirada; és encara un alcaïde en la cultura del món. I diem Espanya i no Castella. Car per ésser Castella durant segles l'única matriu fecunda per a la cultura a Espanya, hom havia identificat, a Espanya i fora d'Espanya, tot Espanya amb Castella.

I cal que no oblidem aquesta lliçó que Castella mateixa en intentar assimilar-nos, ens donà. Catalunya, sinó assoleix una cultura pròpia, no serà res a fora d'Espanya ni a dintre d'Espanya; no serà res a Catalunya mateixa. Seguirem essent província, i no encara província d'Espanya, sinó província de Castella. Les llibertats que ens donguem amb l'Estatut, ens servirán de ben poca cosa. Dominats per l'esperit de Castella, subjugats per l'esperit de Castella, ens les anularem nosaltres mateixos; no les sabrem vitalitzar amb la sang pròpia, i acabaran per fer-nos nosa.

Fixem-nos només en aquest detall. Què en treurem que el català sigui ensenyat a les escoles, si el català no esdevé un instrument vigorós de cultura pròpia? Si per a tot hem de recórrer als nostres veïns, si hi hem de recórrer per pensar i per sentir, per enriquir la nostra intel·ligència o per ennoblir el nostre cor, aleshores l'ensenyament en l'idioma propi seria encara un entrebanc. No trigariem d'adonar-nos-en nosaltres mateixos i, pràctics com som, abandonariem aviat fins el mateix instrument per a la reivindicació del qual tant hem lluitat.

Cal que els nostres polítics s'adonuin ben bé que allò que ha fet possible el catalanisme polític, ha estat aquest afany d'espiritualitat, que no és sinó l'ambició d'una cultura pròpia, única forma de manifestar-se que té a tot arreu l'esperit nacional. La cultura catalana—i fins la literatura!—ha estat fins avui gairebé només que una esperança o una il·lusió amb la qual ens embriàvem. L'Estatut és el que ens posa a les mans els mitjans per a fer esdevenir realitats aquestes il·lusions i esperances. Sinó ho feu així, la lletra de l'Estatut no serà més que lletra morta.

Es, doncs, per veïllar per a la cultura, per veïllar per l'esperit català i enrobustir-lo, per a fer que en les nostres institucions circuli la sang catalana que les farà florir, pel que, una vegada aprovat l'Estatut, haurem d'ésser encara catalanistes: catalanistes sempre!

Domènec Guansé

(Prohibida la reproducció)

Les eleccions de prop

Impressions d'un adjunt

No heu passat mai un dia sencer formant part d'una «Mesa» Electoral? No? Caldria, doncs que us assabentem de les peripècies, engúbies i tips de riure que a voltes ens han sorprès dintre de un d'aquests Col·legis «Nacionals».

El dia abans em lliuraren una clau per poder entrar al col·legi, perquè el mestre no viu a la casa. Ens donen un feix de papers, un altre feix d'instruccions i al cap d'avall ens quedem tan tranquils.

Al matí següent, dia de l'exhibició de les forces electorals, el despertador ens dona un ensurt en una hora «intempestiva»: són dos quarts de set. Cal que ens apremem per a ésser d'hora al lloc que ens pertoca. Penso en la clau, em palpo i la porto a l'«infern»... de l'americana.

Arribo a lloc i trobo tot el cancell obert de bat a bat, repasso i em dono compte que el bastiment encara és enganxat a la paret. No goso a treure la clau de l'«infern» i interiorment em poso a riure; es tracta d'un pany de cop i la clau d'engorges; és inútil, sobren els cops i les engorges.

Trobo part de la «Mesa» al menjador, lloc apropiat per l'elecció, doncs si no acceptem el lloc tenim de fer la elecció a l'hort. Preferim quedar-nos al menjador. S'aixeca l'acta i comença la votació. L'escrivent del municipi treballa com «dos negres» per a avançar treball i no sortir-ne massa tard.

De cop discussió a la «Mesa»; compareix un «savi» i comença a treure paperetes, que ell en diu «caricatures» i el President l'increpa advertint-li que se'n diu candidatures. Respon que és igual; un interventor esverat li pregunta on va i que pensa fer de tantes candidatures; ell no vol saber res; li han dit que podia votar per doze i per això porta doze paperetes. Raons, discussió i acord unànim de convèncer el gran patriota. AHORROS DE MATARÓ

Per fi vota una papereta sola i surt tot amoïnats al carrer. El meu company i jo no ens podem aguantar més i sortim una mica a l'hort. Mirem tot l'hort, no hi ha cap planta, res de verd, ni tan solament parterres, ni oliveres, ens avorrim, el meu company insinua una conversació que es trenca pel mig, coordinem idees i ens donem compte de que es tracta no-res-menys que d'una escola per la quitxalla, una petita mostra de les sempre famoses escoles «Nacionals».

A dintre del menjador, enrenou de taules, gran moviment de cadires, gent que entra i surt; no gosem a penetrar-hi, creiem veure l'urna curulla a ves-sar...

Res de vot ni eleccions. Es tracta de la contra partida. Del dinar que ens paga l'Ajuntament. Caminem de pressa com si ens haguessin punxat, prenem lloc abans que ho facin els altres. Per uns moments reconeixem que, efectivament, ens trobem en un menjador dels de bona llei. Serveix En Miracle, tot de primera. Quedem satisfets i amb una mica de son. Penso en aquell ximple del despertador. El lliat tan tou que tinc... Em donen un cop a la cadira que tota la taula trontolla... gran esclai i cares llargues dels que encara estan a mitges... M'excuso i no em creuen. El meu company em pica l'ullet pensant-se que he fet una broma. I quedo altra volta pensatiu i mig adormit.

Les quatre. El President mana tot cerimoniós i amb la clau de l'urna penjada al coll amb una veta de galó vermell

Al marge dels fets.

El film de la República

Si poguéssim convertir-nos en senzills espectadors dels esdeveniments i contemplar-los com aquell qui entra en un saló de projeccions i pren tranquil·lament seient, trobar-em, potser, que la cinta que es desenrotlla arriba a tenir, en alguns moments, una consistència i una profunditat que ningú, ni els mateixos actors, haurien pogut arribar a sospitar. Ja sé que no és possible enfrontar-se avui amb cap ciutadà que pugui dir-se espectador desinteressat. To'ts, àdhuc aquells que sempre han volgut fer el paper de desmenjats en política, hem d'apassionar-nos per força davant dels fets. Els simpatitzants pel corrent que ens arrossega i també perquè l'esperit vol estar atent a qual-sevol manobra que ens pogués entorbolir la visió o ens amagués el normal descabellament, i els contraris per l'obligada vigilància que llurs actituds els menen a posar en la trajectòria que prengui el nou règim.

Hem assistit, ja, a la projecció de diversos actes d'aquesta cinta i, fins ara, el més abassegador ha estat el que es presentà diumenge passat. No ha estat tan contundent com el del 12 d'abril ni tan espectacular i sonor com el del 14 p. r. que la massa actuant o' rava damunt terreny ferm i no anava a l'assalt d'una posició com en el començament del film. Es tractava de quelcom més positiu com és la consolidació de la República i del caràcter polític i social que ha de tenir. Com si s'hagués fet un assaig a consciència, els extrems van obeir perfectament la veu dels directors preponderants i l'allau de vots acudí a les urnes, amb una sor-

de seda, que tanquin la casa, que la «Mesa» va a votar. Batibull al corredor, quatre crits i al carrer. El «sereno» i el Guàrdia vigilen l'ordre i regulen el trànsit.

A dintre sembla una «família patriarcal», tots al voltant de la taula, i l'un no es fia de l'altre. El President s'equivoca i anava a posar una candidatura dels contraris. Un altre tip de riure. Cerco el company i el trobo a l'hort tot vermell, m'esvero... ell em calma i m'explica el que ha passat al President. Com que ho sé de memòria me'n torno a dintre Trobo un tinter tombat al damunt de la taula; encara bo que és aquell que al matí no hem pogut treure el tap.

Comencem l'escrutini; ordre del President de que obrin les portes del carrer de bat a bat i que el poble entri a presenciar la «cerimònia». El meu company vol entornar-se'n a l'hort. Jo l'estiro i sento que es trenquen unes embastes i el «deixo» perquè faci el que vulgui. No m'ha agradat mai coaccionar ningú.

Al cap d'una hora de llegir candidatures, tots estem fatigats; no hem fet res a penes i ens trobem tots adolorits. Un del públic demana al President que faci «un cap mas». El President, que ja acaba la paciència, n'hi contesta quatre

prenent disciplina i unanimitat. Es clar que hi ha hagut discrepàncies. Però són tan minses que han quedat ofegades per la torrentada que ha enderrocat tots els obstacles. Si algun dubte quedava sobre el veritable desig del poble, diumenge va poder quedar esvaït abastament. No crec que hi hagi ningú, després de l'eloqüent manifestació, tan insensat que intenti aturar la amb determinacions impremeditades i imprudentes. En canvi cal confiar que sortirà algun home prou sagaç i intel·ligent que sabrà endegar el corrent i conduir-lo per a aprofitar-ne l'energia en bé del país.

He tingut ocasió d'explorar, després del diumenge, l'ànim d'homes representatius de diversos sectors. Encara n'he trobat alguns d'inadaptats i ploràmiques que tan sols tenen conceptes catastròfics, els quals ho veuen tot negre i es deixen endur pel pessimisme. En canvi, altres que porten al damunt la responsabilitat de dirigir importants afers se m'han mostrat perfectament comprensius i esperançats i àdhuc disposats a no regatejar llur col·laboració en la veritable obra patriòtica de salvar el moment difícil per a sortir del pas enutjós amb la major rapidesa possible.

Jo crec que la tasca de to'ts és ara saber aprofitar les energies disperses i avalotades per a que rendeixin la màxima eficàcia. Res de girar-nos de cara a la paret de les lamentacions i estripar-nos les vestidures, sinó posar-nos a treballar per la veritable consolidació del règim. Avui, aquesta és la més exacta obra conservadora

Marçal

de fresques i el meu company es torna a aixecar i aquest cop no l'estiro. Encara fa una calor insuportable. Al cap de molta estona, no sé quant temps ha passat... hem acordat amb el meu company no mirar el rellotge. Diuen que ja s'ha acabat. Ara vé com el «maten», un tip d'escriure en perspectiva. Resulta que tenim d'esclure més noms que en

- Quan guanyeu cada dia?
- 40 f ancs.
- 40 francs per tocar l'orgue?
- No. 40 francs per no tocar l'orgue i anar-me'n.

De Bulletin, Sydney.

La T. S. F.

Radio Associació EAJ-15 (251 m.)

Programa per avui

20:00: Curs radiat de Gramàtica Francesa, a càrrec del professor natiu Mr. Robert Michelet, de l'Acadèmia Hispano - Francesa. — 20:15: Música selecta. — 21:00: Conferència a càrrec del publicista A. Navarro Sedó. Tema: «Divagacions sobre cinema». — 21:00: Música selecta. — 22:00: Tancament de l'estació.

Unión Radio Barcelona EAJ1.

349 m. 20 kw., 859 kiloc.

Dimecres, 1 juliol

21:00: Obertura de l'Estació. Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda. Butlletí Quinzenal Sanitari, facilitat per l'Institut Municipal d'Hygiene de Barcelona. — 21:05: Orquestra de l'Estació. — 21:45: «El Cid ante la historia, la poesia y el teatro». «Charla literària, per Manuel Rubio Borràs, Director de la Biblioteca Universitària de Barcelona. — 22:00: Notícies de Premsa. — 22:05: Festival dedicat al llorejat mestre

Servei de trens des de 1 de juliol fins a 30 de setembre de 1931

Table with train schedules between Barcelona and Mataró. Columns include Sortida Barcelona, Arribada Mataró, DESTI, OBSERVACIONS, Sortida Mataró, Arribada Barcelona, PROCEDENCIA, and OBSERVACIONS.

Josep Sancho Marraco, a càrrec de Pilar Ruff, cantatriu, còbra Barcelona Albert Martí, Escolania i Capella de Música de la Catedral i l'Orquestra de la Estació, degudament augmentada. — 24:00: Tancament de l'Estació.

Dijous, 2 juliol

11:00: Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. — 13:00: Emissió de sobretaula. Informació teatral. —

14:15: Secció cinematogràfica. — 15:00: Sessió radiobenèfica. — 16:00: Tancament de l'estació. — 17:30: Obertura de l'Estació. Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de la Borsa. — 18:00: Sessió infan-

til. — 18:30: Concert pel Tercet Ibèria. — 19:00: Tancament de l'Estació.

Notes Religioses

Sants de demà: La Visitació de la Mare de Déu; Sants Procés i Martiní, màrtirs.

QUARANTA HORES

Demà seguiran a la Basílica parroquial de Santa Maria en sufragi de Teresa Novell de Poch (a. C. s.)

Basílica parroquial de Santa Maria. Tots els dies feiners missa cada mitja hora, des de dos quarts de sis a les 9, la última a les 11. Els matins, a les sis, mes del Sagrat Cor; a dos quarts de 8, trisagi; a dos quarts de 9, mes de la Puríssima Sang; a les 9, ofici conventual; a les onze, repeticó del mes del Sagrat Cor. Al vespre, a un quart de 8, rosari i visita al Santíssim; a tres quarts de 8, mes del Sagrat Cor i continuació de la novena a les Santes. Demà, acabarà el mes del Sagrat Cor. Al vespre, confessions.

Parròquia de Sant Joan i Sant Josep. Tots els dies, missa cada mitja hora de dos quarts de 7 a les 9. Demà a les 8, missa i començament del mes a la del Carme.

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat

Cases recomanables de Mataró, allistades per ordre alfabètic

Directory of businesses in Mataró. Categories include: Agent de negocis, Ceràmica, Estorers, Mestres d'obres, Ampliacions fotogràfiques, Funeràries, Merceries, Anissais, Col·legis, Mobles, Banquers, Confeccions, Oculistes, Calderreries, Cristall i Pisa, Dentistes, Carruages, Drogueries, Carbons, Electricitat, Maquinària, Marbristes, and Papers pintats.

LA RECONSTRUCTORA AMERICANA

Reparacions i neteja de les màquines d'escriure per difícils i delicades que siguin - Abonaments de neteja i conservació

PERE PARRA
Goya, 10 - Tel. 72482
Barcelona

La neteja de les màquines d'escriure és el factor principal pel seu bon funcionament i conservació.

La casa que compta amb més abonats a Barcelona i a Mataró per realitzar els seus treballs amb tota cura i absoluta garantia.

SERVEI A DOMICILI